

6 "Številne raziskave na jezikovni, literarni in splošno kulturni ravni kažejo, da so že prvi delni prevodi Svetega pisma, med Slovenci na primer parafraze posameznih biblijskih mest iz Stare in Nove zaveze v Bržinskih spomenikih (10. stoletje), ali pa prevod strnjeneh odlomkov iz svetopisemskih besedil v visokem srednjem veku (Rateški rokopis, 1380) močno vplivali na jezik in visoko raven ljudske govorice ter odločilno oblikovali razvoj cerkvenega slovstva, ljudskega pismo, pozneje, od razsvetljenstva naprej, pa tudi umetne literature."

15 "Poti, po katerih Bog vodi svoje ljudstvo, so temeljni vzgojni načrt, iz katerega izhajamo, ko oblikujemo naše delne načrte. Z njimi naj bi soočili naše neuspehe in zmage in ob njem preverjali pristnost naših napovedi. Uporabnost vzgojnih načrtov je potrjena v krščanstvu že od obstoja Svetega pisma. To je knjiga, ki pristno ohraňa zapisano Božjo vzgojno dejavnost do svojega ljudstva."

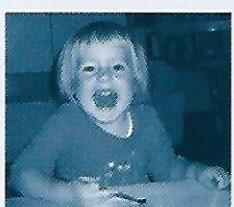

24 "Srečevanje š književnostjo v srednji šoli je vedno povezano z vzgojo, etiko, drugačnostjo, s strpnostjo – z vsem tistim, kar naj bi mladega človeka oblikovalo in ga kot zrelega za presojanje in vrednotenje uvedlo v življenje. Sodobna srednješolska berila vsebujejo besedila, ki so se oblikovala skozi različne generacije, brali in vrednotili so jih tisti pred nami, nekatera zamolčana pa še prihajajo v (nam) znani književni svet. Vprašati se želim, ali tudi maturitetna gradiva prispevajo k vzgoji posameznika in pozitivnemu razvoju vrednot."

31 "Prostovolci v raznih društvenih in drugih nevladnih organizacijah skušajo zapolnjevati prostor, ki ga država ali stroka ne zmoreta pokriti. Osebe v prostovoljnih oblikah dela lahko prinašajo veliko bogastvo doživetij, idej, dejavnosti. Tak način dela tako postaja tudi bolj opažen, transparenten, dobiva večjo vrednost, po drugi strani pa je potrebnega več truda, da nekdo prejme pomoč, ki bi je bil še pred nekaj leti deležen v krogu domačih."

38 "Odrasli velikokrat vidijo v slikah otrok samo nesmiselne čačke. Toda poznavalci otroške duše vemo, da je taka ocena napačna in nesmiselna. Tako razmišljajo o otroških delih le tisti, ki ne razumejo otrokove ustvarjalnosti. Presenetljivo in zanimivo dejstvo je, da je otrok pravzaprav 'abstraktnejši slikar'. V tem je tudi razlog, da odrasli njegove slikarije ocenjujejo kot nesmiselne. Ne vedo in ne razumejo, da otrokove kreacije v prvih letih izražajo njegova nagnjenja in čustva, želje in razočaranja."

Uvodnik

1 Silvo Šinkovec: Vzgojni načrt šole

V žarišču: Knjiga knjig

3 Jožef Smej: Moje Sveti pismo, kje si?

4 Jože Krašovec: Leto Svetega pisma

6 Irena Avsenik Nabergoj: Vplivi Svetega pisma na evropsko literaturo

8 France Bernik: Ivan Cankar in Sveti pismo

11 Milček Komelj: Bernikov Izgubljeni sin

13 Janez Poljanšek: Sveti pismo in duhovno življenje

15 Carlo Maria Martini: Sveti pismo kot temeljni vzgojni načrt

16 John Powell: Nikoli te ne pozabim

18 Andreja Štunf: Je Sveti pismo še uporabno?

Naš pogovor

20 Petra Javrh: Justin Stanovnik: Votlost časa me ni uničila

Biti vzgojitelj

23 Sonja Pungertnik: Ni uspešne ustanove brez ustvarjalnih posameznikov

24 Jure Šink: Kako vzbogata maturitetni roman?

Biblična stran

26 Viljem Lovše: Njegova beseda mi omogoča ljubezen

Razredništvo

27 Marjan Žveglič: Alternativa kulturi nasilja?

29 Bojan Rebernak: Človek išče srečo ... I.

Prostovoljno delo

31 Erika Ašič: Kaj je prostovoljno delo

33 Nina Leskovec: Prostovoljstvo na osnovni šoli

34 Katja Gahona Gliha: Biti prostovoljka pri paraplegiku

Starši

35 Nataša Rijavec Klobučar: Naj otroci čutijo, da jih v celoti sprejemamo!

36 Bernarda Mal: Doživetje materinstva

37 Nataša Konečnik Vidmar: Partnerski odnosi v sodobni družbi

Vzgojna področja

38 Miroslava Kovačič: Otrokova ustvarjalnost

39 Lorena Kolonić: Otroci in barve

41 Lidija Šket: Lahko učenec vzbogata učitelja?

Izkusnje

43 Nataša Vene: Čmrlj in piščalka

45 Zdenka Tojnik: Drugačne oblike dela z dijaki

Prebrali smo

Iz življenja DKPS

Napovedni koledar

Summary

Avtorji

Moje Svetlo pismo, kje si?

 Jožef Smej

V svojem delu Podobe iz sanj Ivan Cankar piše, kako je prišla k njemu smrt in mu rekla, naj pove zadnje besede. Cankar je odgovoril: "Mati, domovina, Bog!" Zdi se, da Cankarju Biblija ni bila knjiga, zapečatena s sedmimi pečati.

Recimo, da bi k tebi, ki to bereš, prišla božja poslanka. Brez napovedi, brez trkanja, kakor pač ima navado. Vprašala bi te: "Brat, kje je tvoje Svetlo pismo?" Odgovori bi bili zelo različni.

Prvi (najslabši) odgovor bi bil: "Moje Svetlo pismo je še zmeraj v knjigarni. Ni sem ga utegnil kupiti (ker moram prej kupiti druge reči)."

Drugi odgovor: "Moje Svetlo pismo je, le poglejte, tu na polici med drugimi knjigami. Je prav takšno, kakor da je danes prišlo iz tiskarne!" (Iz Dnevnika, ki ga je pisala Biblija: "Danes, dne ... so me kupili, ker da se za izobražence ne spodobi imeti praznih knjižnih polic. Tam mora biti beletristika in seveda tudi Biblija ... Danes, pred božičnimi prazniki, dne ... me je služkinja vzela s police, pobrisala z mene prah in me postavila nazaj na polico ... Danes, dne ... me je šolarček vzel v roke. Slišal je namreč, da so v Bibliji lepe slike. Ker jih ni našel, me je razočaran pustil na mizi. Dekla je prišla pospravljat in me je vrnila na moje mesto ... Danes, dne ... še zmeraj samevam na polici, dokler se spet na meni ne nabere dovolj prahu ...").

Tretji odgovor: "Moje Svetlo pismo pravzaprav ni 'moje'. Ko je umrla sosedka, vdova brez otrok, so hoteli Svetlo pismo, staro obrabljeni izdajo Britanske družbe iz 19. stoletja, prodati kot star papir za v tovarno. Pa sem jih prosil, naj mi ga dajo ..."

Cetrti odgovor: "Moje Svetlo pismo mi je pri srcu kot leposlovna knjiga. Iščem in si izpisujem najlepše misli iz knjige Prerokov, Psalmov, Visoke pesmi, Pregovorov ... iz Jezusovih prilik in Prvega pisma aposto-

la Pavla Korinčanom 13 (Pavlova Visoka pesem ljubezni).

Peti odgovor: "Moje Svetlo pismo. Preučujem ga znanstveno. Uporabljam vse močne komentarje, da znanstveno dognal pomen besed. Berem ga celo v grščini in latinščini."

Šesti odgovor: "Moje Svetlo pismo. Ne-nehno mi je pri roki. Je velik pripomoček

prave molitve. Zares, Svetlo pismo je hrana duše, čisti neusahljivi studenec življenja."

Zadnji odgovor: "Moje Svetlo pismo ni samo v tvarni obliku, je predvsem v srcu. Trudim se, da bi vsaj malo veljale zame besede svetega Hieronima, naslovljene Napocianu: "Lectione assidua et meditatione diuturna pectus suum bibliothecam fecerat Christi" ("Z nenehnim branjem Svetega pisma in z vsakdanjim premišljavanjem je svoje prsi naredil za Kristusovo knjižnico")."

Kateri od teh odgovorov bi bil najbližji mojemu in tvojemu odgovoru?

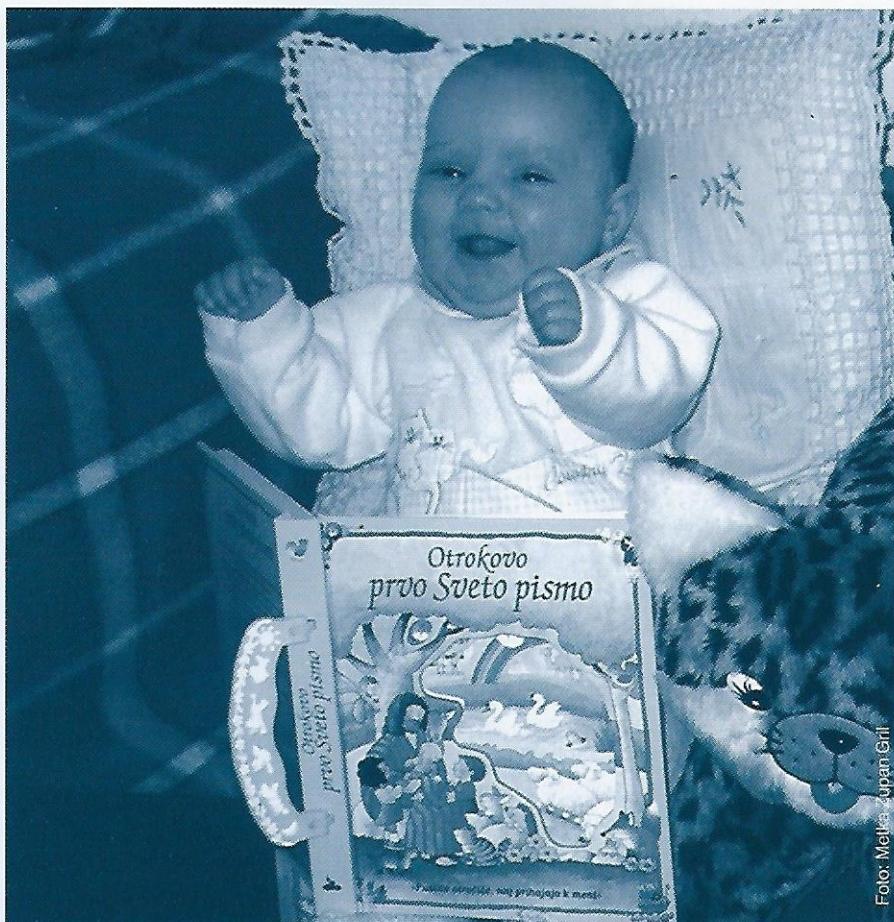

Foto: Metka Župan Gril

Leto Svetega pisma

Jože Krašovec

V zadnjih petnajstih letih so nekatere pomembne evropske države praznovale leto Svetega pisma, Nemčija že kar dvakrat, Avstrija tri leta zapored, Ukrajina kot zadnja (2005). Dobri odmevi so prepričali razne segmente naše Cerkve in civilne javnosti, da je smiselno praznovati leto Svetega pisma tudi v Sloveniji.

Po prvih stopnjah priprave so 27. januarja 2006 glavni predstavniki treh največjih slovenskih krščanskih cerkva, dr. Franc Kramberger, mariborski nadškof in predsednik Slovenske škofovske konference, Peter Bošković, paroh Srbske pravoslavne Cerkve, in mag. Geza Erniša, evangeličanski škof, leta 2007 uradno razglasili za leto Svetega pisma. 28. decembra 2006 je nadškof dr. Franc Kramberger pri večerni maši v mariborski stolnici slovesno razglasil leto Svetega pisma, ki se je pričelo s 1. januarjem 2007. Nadškof je ob tej priložnosti knjigo Svetega pisma postavil na posebej pripravljeno častno mesto v stolnici. Pričakovati je, da se bo v dogajanje v letu Svetega pisma na različnih področjih vključila tudi civilna družba.

Cilji

Cilji leta Svetega pisma so: boljše spoznavanje ter večja pastoralna raba Svetega pisma, prizadevanje za približanje Svetega pisma sodobnemu človeku, biblična podpora smernicam Plenarnega zbora Katoliške cerkve na Slovenskem, vključitev biblične vsebine v širši kulturni prostor. Sveti pismo je temeljni dokument naše duhovne in splošne kulture. Na začetku nastajanja slovenske narodne biti se je njegova božanska vsebina utelesila v vseh oblikah našega jezika in pismenstva. V Bržinskih spomenikih je Sveti pismo prešlo v slovensko besedo in literarno obliko v odlomkih, v 16. stoletju, v času reformacije, pa je postal zares slovensko v prvem celotnem prevodu. Do danes se je v slovenskem jeziku zvrstilo sedem prevodov celotnega Svetega pisma, s čimer je njegova vsebina v slovenski besedi našla svoj dom na vseh področjih zasebnega in družbenega življenja ter kulture. S Svetim

pismom v slovenskem jeziku smo se uvrstili med najbolj kulturne, napredne in trdožive evropske narode, ki jim daje polet svetopisemske sporočilo o smislu življenja in cilju vse naše dejavnosti.

Svetovni kongres

Sredi leta Svetega pisma, od 12. do 20. julija 2007, bo Slovenija kot prva med novimi članicami Evropske zveze gostila svetovni kongres strokovnjakov za Sveti pismo z vsega sveta (prim. <http://www.iosot2007.si/temp/>). Dosedanja mesta kongresov IOSOT so: Kopenhagen, Danska (1953); Strasbourg, Francija (1956); Oxford, Velika

Edino spoštovanje in pokorščina Bogu, ki je začetek in konec našega življenja, lahko človeka motivirata za delovanje z dobrimi nameni v zavzemaju za človeške vrednote.

Britanija (1959); Bonn, Nemčija (1962); Ženeva, Švica (1965); Rim, Italija (1968); Uppsala, Švedska (1971); Edinburgh, Velika Britanija (1974); Göttingen, Nemčija (1977); Dunaj, Avstrija (1980); Salamanca, Španija (1983); Jeruzalem, Izrael (1986); Leuven, Belgija (1989); Pariz, Francija (1992); Cambridge, Velika Britanija (1995); Oslo, Norveška (1998); Basel, Švica (2001); Leiden, Nizozemska (2004).

K našemu poznavanju zgodovine svetopisemskega besedila, filologije in semantike svetopisemskih jezikov, eksegetskih metod, zgodovinskih in arheoloških problemov ter primerjalnega veroslovja so zelo veliko prispevale različne zahodne organizacije za raziskovanje Svetega pisma, kot so:

Society for Old Testament Study (SOTS), International Organization for the Study of the Old Testament (IOSOT), International Organization for Targumic Studies (IOTS), International Organization for Septuagint and Cognate Studies (IOSCS), International Organization for Qumran Studies (IOQS), International Organization for Masoretic Studies (IOMS), Society of Biblical Literature (SBL), Societas Novi Testamenti Studiorum (SNTS), World Union of Jewish Studies (WUJS) in druge mednarodne in narodne svetopisemske organizacije.

Posebnost ljubljanskega kongresa

IOSOT je glavna akademski mednarodna in medkonfesionalna organizacija za raziskovanje Svetega pisma, zato se kongresu tega združenja pridružijo druge slovite organizacije, predvsem IOMS, IOQS, IOSCS in IOTS. Na teh kongresih se srečujejo priznani judovski, protestantski in katoliški izvedenci za Sveti pismo. Svetopisemski strokovnjaki pravoslavnih cerkva so doslej manjkali. Ko sem bil na zadnjem kongresu IOSOT na Univerzi v Leidnu avgusta 2004 soglasno izvoljen za predsednika združenja, sem v nastopnem nagovoru napovedal, da bomo to vrzel zapolnili na 19. kongresu IOSOT v Ljubljani. Tako sem začel delati na tem, da bo eno izmed težišč na raziskovanju zgodovine in načel biblične hermenevtike v različnih pravoslavnih cerkvah v obdobju od srednjega veka do danes. Drugo področje naše zaveze je stanje svetopisemskih znanosti v jugovzhodni Evropi in v cerkvah Tretjega sveta.

Trije dogodki

Devetnajsti kongres IOSOT in pridruženi kongresi sorodnih specialističnih organi-

zacij bodo gotovo pritegnili pozornost širše slovenske akademiske, kulturne in politične javnosti, saj bo na našem razširjenem sestavu kongresov od 12. do 20. julija v Ljubljani s predavanji nastopilo okoli 300 vrhunskih specialistov z vseh celin. Tako smo upati, da bo skupni projekt kongresov uspel in bo dobil simbolni pomen v širšem evropskem in svetovnem obsegu. V Sloveniji bo ta skupni projekt kongresov predstavljal vrhunc obhajanja leta Svetega pisma. Ker Slovenija predstavlja naravni most med Vzhodom in Zahodom, leto Svetega pisma na splošno in posebej koalicija petih svetovnih kongresov s strokovnjaki Svetega pisma v mesecu juliju predstavlja po-

sebno priložnost za večjo mednarodno manifestacijo duha in kulture v središču naše prestolnice.

V širšem okviru Organizacijskega odbora pripravljamo program za mednarodni biblični festival, ki naj bi potekal 14. in 15. julija v večernih urah na Pogačarjevem trgu v Ljubljani ob sodelovanju številnih domačih in tujih vrhunskih izvajalcev sakralne in splošne glasbene kulture. Na ta način želimo dejansko in simbolno povezati ljudi z globokim občutkom pripadnosti najvišjim vrednotam našega bitja in s tem obogatiti tudi našo civilno družbo.

Vzporedno s pripravo kongresa in bibličnega festivala pa teče tudi priprava sve-

topisemske razstave v cerkvi sv. Jožefa v Ljubljani. V poglobljenem vzdušju leta Svetega pisma želimo kar največ prispevati tudi k uspešni pripravi naše domovine na predsedovanje Evropski zvezzi v letu 2008.

Civilizacija išče pot

Ob spominu na razgibano preteklost in v pričakovanju vedre prihodnosti prosimo Božjo svetost, naj prečisti naše namene in blagoslovi naše skupne napore. Večina razprav o človeškem razvoju se opira na statistično preverljive podatke o splošnem stanju v družbah po kontinentih, deželah in v kulturni zgodovini. Dejstvo vzponov in padcev znotraj vseh civilizacij pa nas sili, da vse bolj upoštevamo notranjo motivacijo človeškega razvoja, kar pomeni predvsem vprašanje vrednot. Najbolj bistveno vprašanje je, s kakšnimi merili vrednotimo človeški razvoj; so ta zgolj imanentna ali tudi presežna. Globalni prerez človeške zgodovine kaže, da skladen razvoj omogoča le medsebojno delovanje pojavnih in presežnih dejavnikov, navdihha posameznih oseb in ustaljenega reda družbe, inovativnosti in konzervativnosti v odnosu do preverjenega izročila. Potrebno je torej skladno medsebojno delovanje naravnega in kulturnega konteksta našega bitja v luči zgodovinske izkušnje.

Pravičnost in sočutje

Temeljno načelo Svetega pisma je preričanje, da sta človekov razvoj ali propad odvisna od pokorščine ali nepokorščine absolutni Božji avtoriteti, kajti edino spoštovanje in pokorščina Bogu, ki je začetek in konec našega življenja, lahko človeka motivirata za delovanje z dobrimi nameni v zavzemanju za človeške vrednote. Pokorščina presežni avtoriteti ga hrkrati obvaruje pred usodnimi strastmi in čustvi njegove nepopolne padle narave. Zato je spodbuda za celostni razvoj na temelju vrednot pravičnosti in sočutja vedno notranje povezana s svarilom pred možnim propadom zaradi krivičnosti, sebičnosti in kratkovidnosti. V tej antitezni je temeljna vsebina individualne zavesti, ki je v ospredju v celotnem Svetem pismu, da postane temeljna gonilna sila združevanja posameznikov in narodov v skupnosti, ki postaja vsaj prehodna obljubljena dežela.

